

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 371/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. S., Č., zastúpeného advokátom JUDr. L. Š., Č., pre namietané porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 17 Všeobecnej deklarácie ľudských práv postupom Okresného súdu Čadca a jeho rozsudkom č. k. 6 C/108/2010-194 z 8. novembra 2011 a postupom Krajského súdu v Žiline a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co/19/2012 z 23. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. S. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2012 doručená sťažnosť M. S., Č. (ďalej aj „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 17 Všeobecnej deklarácie ľudských práv (ďalej len „deklarácia“)

postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) a jeho rozsudkom č. k. 6 C/108/2010-194 z 8. novembra 2011 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co/19/2012 z 23. apríla 2012.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 C/108/2010 vystupoval sťažovateľ v procesnom postavení odporcu. Okresný súd rozsudkom č. k. 6 C/108/2010-194 z 8. novembra 2011 rozhodol o vyporiadaní BSM tak, že určil, že nehnuteľnosti a hnutel'né veci uvedené pod položkami 1a), 1b) až 7) patria do výlučného vlastníctva navrhovateľke, odporcovi prikázal vyplatiť úver v sume 9 494,62 € poskytnutý S., a. s., a navrhovateľku zaviazal vyplatiť odporcovi sumu 11 388,65 €. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co/19/2012 z 23. apríla 2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s odôvodnením, že tento v potrebnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, keď vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil, a dospel ku skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil.

Sťažovateľ uviedol, že aj napriek formulácii § 150 Občianskeho zákonníka okresný súd v jeho prípade nelogicky rozhodol tak, že *„navrhovateľke prikázal do vlastníctva celý majetok, pričom zohľadnil i všetky jej finančné prostriedky pochádzajúce jednak od rodičov ako i nadobudnuté pred manželstvom a mne prikázal celý dlh v zmysle hypotekárneho úveru a neuznal mi finančné prostriedky od mojich rodičov ako i vyplatenú pôžičku M. J. Navyše nevyporiadal BSM v širšom slova zmysle, keď do majetku nezahrnul mnou vyplatený dlh od zrušenia BSM do jeho vyporiadania...“*

Aj napriek zásadám uvedeným v § 150 OZ, ako i vyššie uvedenému odôvodneniu súd matematicky nesprávne vypočítal rozdiel v peňažnej náhrade, ktorú je mi povinná vyplatiť navrhovateľka. Pokiaľ cena bytu s prísl. spolu s garážou bola ocenená na sumu 52.630,- € a súd navrhovateľke zároveň uznal stavebné sporenie vo výške 7.634,60 € ako i finančné prostriedky, ktoré jej darovali rodičia vo výške 6.638,78 €, tak navrhovateľka nadobudla majetok vo výške 38.356,62 €. Naproti tomu mne súd ponechal splatiť zvyšok hypotekárneho úveru vo výške - 9.494,62 €, splatil som už hypotekárny úver vo výške -

4.281,94 €, a nadobudol som finančné prostriedky za odpredaj motorového vozidla vo výške 166,- €, teda celkom som nadobudol majetok v zápornej hodnote -13,610,56 €. Rozdiel medzi majetkom, ktorý nadobudla navrhovateľka a ja je vo výške 51.967,18 €. Pri takomto vypořiadaní by bola alikvotná finančná náhrada vo výške 25.983,59 €, nie tak ako rozhodol sud vo výške 11.388,65 €.“

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd „sa mal podrobnejšie zaoberať v rámci vykonaného preskúmania rozsudku v rámci odvolacieho konania i vloženými finančnými prostriedkami zo strany navrhovateľky“.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že okresný súd i krajský súd vec nesprávne právne posúdili, pretože neskúmali správnosť výpočtu pri vypořiadaní BSM. Je zrejmé, že sťažovateľ má zákonný nárok na výplatu pri vypořiadaní BSM, a pokiaľ primeraná náhrada je v rozpore s vykonaným dokazovaním a s určenou cenou nehnuteľností, došlo k porušeniu čl. 20 ústavy. V rámci sťažnosti sťažovateľ namietal aj porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že všeobecné súdy nereagovali na podstatné a relevantné argumenty sťažovateľa obsiahnuté ako v jeho vyjadreniach, tak aj v odvolaní, a z tohto dôvodu sú ich rozhodnutia nepreskúmateľné. Postupom všeobecných súdov bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom spočívajúca v tom, že „súd aj napriek rozsiahlemu dokazovaniu uznal iba vložené finančné prostriedky do BSM zo strany navrhovateľky, pričom mnou uvádzané vôbec nezobral do úvahy“.

Sťažovateľ v petite sťažnosti žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu a jeho rozsudkom č. k. 6 C/108/2010-194 z 8. novembra 2011 a postupom krajského súdu a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co/19/2012 z 23. apríla 2012 bolo porušené jeho základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 17 deklarácie, aby napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že postupom okresného súdu a jeho rozsudkom č. k. 6 C/108/2010-194 z 8. novembra 2011 a postupom krajského súdu a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co/19/2012 z 23. apríla 2012 bolo porušené jeho základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 17 deklarácie, a svoju námietku v podstate odôvodnil jednak nesprávnym výpočtom okresného súdu pri rozhodovaní o vyporiadaní BSM, ako aj nedostatočným preskúmaním tohto výpočtu v rámci odvolacieho konania krajským súdom, čo sa v konečnom dôsledku premietlo do nesprávneho právneho posúdenia veci a odňatia možnosti sťažovateľovi konať pred súdom.

Vzhľadom na to, že už obsah odôvodnenia tejto sťažnosti nasvedčoval tomu, že bola koncipovaná ako jeden z opravných prostriedkov proti rozhodnutiam všeobecných súdov, ústavný súd overil stav predmetného konania na okresnom súde.

Ústavný súd následne zistil, že 8. júna 2012 bolo okresnému súdu doručené dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co/19/2012 z 23. apríla 2012, v ktorom namietal, že mu bola podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) odňatá možnosť konať pred súdom, a ktoré v zmysle § 241 ods. 2 OSP odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 OSP a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. O podanom dovolaní Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dosiaľ nerozhodol.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ svoje námietky uplatnil v sťažnosti podanej ústavnému súdu, ako aj v dovolaní podanom najvyššiemu súdu, a v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie ešte skončené, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné

prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 358/09, III. ÚS 26/09, III. ÚS 109/2010, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 199/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Inými slovami, právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa, porušenie ktorých namieta, má najprv a predovšetkým najvyšší súd ako súd dovolací.

Ústavný súd sa v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd majúci na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľ k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu, čo sa týka tohto rozhodnutia, za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa v nej uvedenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2012